

تخصیص ماه رجب برای روزه و عبادت بدعت است و حکم عمره در این ماه و زیارت رجبیه

از کارهای بدعت در ماه رجب: تخصیص این ماه برای روزه و عبادات است، و کسانی که این تخصیص را انجام می‌دهند به احادیثی که بعضی‌ها ضعیف و بسیاری هم موضوع و ساختگی هستند استدلال می‌نمایند که بعضی از آنها را بیان کردیم.

شیخ الإسلام ابن تیمیه می‌فرماید: تخصیص ماه‌های رجب و شعبان به روزه و یا اعتکاف از پیامبر ﷺ و از صحابه و از ائمه‌ی مسلمین نقل نشده است، بلکه آنچه ثابت و صحیح است پیامبر ﷺ ماه شعبان را روزه می‌گرفت، و در هیچ ماه از ماه‌های سال به اندازه ماه شعبان روزه نمی‌گرفت آن هم به خاطر ماه رمضان بود.^۱

اما تخصیص ماه رجب برای روزه، تمام احادیثی که در این مورد آمده‌اند ضعیف می‌باشند، حتی ساختگی هستند، که اهل علم بر هیچ کدام اعتماد نمی‌کنند، و از احادیثی که ضعیف می‌باشند و در مورد فضایل روایت شده‌اند نیستند، بلکه اکثر آنها از احادیث ساختگی و دروغ می‌باشند، و بیشترین حدیثی که در این مورد روایت شده این حدیث است، هرگاه پیامبر ﷺ به ماه رجب می‌رسید می‌فرمود: «اللهم بارک لنا فی رجب و شعبان و بلغنا رمضان»^۲ «پروردگارا در ماه رجب و شعبان برای ماه رحمت و برکت نازل بفرما و ما را به ماه رمضان برسان».

۱- رواه البخاری فی صحیحہ المطبوع مع فتح الباری، (۲۱۳/۴)، حدیث (۱۹۷۰)، مسلم، کتاب الصیام،

حدیث (۱۱۵۶)، و در لفظ صحیحین این جمله: آن هم بخاطر رمضان بود، وارد نشده است.

۲- رواه الإمام احمد فی مسنده، (۲۵۹/۱)، و تفصیل این حدیث گذشت.

تخصیص ماه رجب برای روزه و عبادت بدعت است

ابن ماجه در سنن خود از ابن عباس او هم از پیامبر ﷺ روایت می کند که می فرماید: «نهی عن صیام رجب»^۱ پیامبر ﷺ از روزه ماه رجب نهی فرموده است. که در سند آن جای بحث و نظر است.

اما این روایت صحیح است که عمر فاروق رضی الله عنه توصیه می کرد که در ماه رجب مردم طعام و غذا بخورند و می فرمود ماه رجب را به ماه رمضان تشبیه نکنید و چیزی بخورید. ابوبکر صدیق رضی الله عنه وارد خانه شد، دید که خانواده اش کوزه ای را برای آب خریده اند و خود را برای روزه آماده می کنند، گفت این چیست؟ گفتند: ماه رجب است، فرمود: آیا می خواهید آن را به رمضان تشبیه کنید؟ و آن کوزه را شکست.^۲ پس هرگاه بعضی افطار می کردند و روزه نمی گرفتند، روزه بعضی دیگر را که در رجب روزه می گرفتند مکروه نمی دانستند.

در مسند و غیر آن حدیثی از پیامبر ﷺ وجود دارد که می فرماید: «أنه أمر بصوم الأشهر الحرم» پیامبر ﷺ به روزه ماه های حرام دستور داده است. که ماه های حرام

۱- رواه ابن ماجه فی سننه، (۵۴۴/۱)، حدیث شماره (۱۷۴۳) در سند آن داود بن عطاء المدنی وجود دارد که در تضعیف او اتفاق نظر وجود دارد. ابن جوزی می گوید: این حدیث صحیح نیست. به العلل المتناهیة، حدیث شماره: ۹۱۳، و تهذیب التهذیب ترجمه ی شماره: ۳۷۰ مراجعه شود.

۲- ابن قدامه می گوید امام احمد با اسناد خود آن را از ابی بکر روایت می کند به مغنی، (۱۶۷/۳) و الشرح الکبیر، (۵۲/۲) مراجعه شود. بنده می گویم: اما من این روایت را در مسند امام احمد نیافته ام، اما شیخ الإسلام ابن تیمیه در مجموع الفتاوی (۲۵ / ۲۹۱) از ابی بکر روایت نموده و هم چنین در اقتضاء الصراط المستقیم (۲ / ۲۶۵).

تخصیص ماه رجب برای روزه و عبادت بدعت است

عبارتند از: رجب، ذوالقعدة، ذوالحجه، و محرم، که فرموده پیامبر ﷺ هر چهار ماه را شامل می‌شود نه اینکه مخصوص ماه رجب باشد.^۱

شیخ الإسلام ابن تیمیه - رحمه الله - بیان می‌کند: تعظیم ماه رجب از اموری محسوب می‌شود که تازه و ایجاد شده می‌باشد و لازم است خود را از آن دور کرد، و اختصاص ماه رجب برای روزه به گفته امام احمد و غیره مکروه می‌باشد.^۲

ابن رجب می‌گوید: در مورد فضل و بزرگی روزه ماه رجب هیچ چیزی که صحیح و درست باشد از پیامبر ﷺ نیامده است، و حتی از صحابه‌ها هم روایت نشده است، اما از ابی قلابه روایت شده که گفته است: «فی الجنة قصر لصوام رجب» در بهشت قصری برای روزه‌داران ماه رجب وجود دارد. بیهقی می‌گوید: ابوقلابه از بزرگان تابعین است، و افراد مثل او چیزی را که به او نرسیده باشد نمی‌گوید.^۳

و تمام روایت‌هایی که در مورد روزه ماه‌های حرام آمده‌اند همگی حدیث مجبیه الباهلی از پدرش یا عمویش روایت کرده که پیامبر ﷺ فرموده است: «صم من الحرم و اترك»^۴ از ماه‌های حرام روزه بگیر و افطار هم کن، سه مرتبه آن را تکرار کرد،

۱- به مجموع الفتاوی شیخ الإسلام ابن تیمیه - رحمه الله -، (۲۵/۲۹۰-۲۹۱) مراجعه شود.

۲- به کتاب اقتضاء الصراط المستقیم، (۲/۶۲۴-۶۲۵) مراجعه شود.

۳- جواب این است: تمام علما مثل اسماعیل هروی، ابن تیمیه، ابن حجر عسقلانی، که سابقاً اشاره شد اتفاق نظر دارند تمام احادیثی که در مورد روزه ی ماه رجب روایت شده‌اند یا ضعیف و یا دروغ می‌باشند، والله اعلم.

۴- رواه امام احمد فی مسنده، (۵/۲۸)، رواه ابوداود فی سننه، (۲/۸۰۹-۸۱۰)، حدیث شماره (۲۴۲۸) و رواه ابن ماجه فی سننه، (۱/۵۵۴)، تفصیل این روایت گذشت.

تخصیص ماه رجب برای روزه و عبادت بدعت است

ابوداود و ابن ماجه و غیر آنها نیز این حدیث را بیان کرده‌اند و ابن ماجه این را هم روایت کرده است: «صم أشهر الحرم» ماه‌های حرام را روزه بگیر.

بعضی از سلف صالح ماه‌های حرام را کلاً روزه می‌گرفتند، از جمله: ابن عمر، حسن بصری، ابواسحاق السبعی.

ثوری می‌گوید: دوست دارم در ماه‌های حرام روزه بگیرم. در حدیثی آمده است که ابن ماجه از اسامه بن زید روایت می‌کند: که ماه‌های حرام را روزه می‌گرفت پیامبر ﷺ به او گفت: «صم شوالاً» ماه شوال را روزه بگیر. روزه ماه شوال را تا وقت مرگ گرفت و روزه ماه‌های حرام را ترک کرد. در سند آن انقطاع وجود دارد. ابن ماجه با سندی ضعیف از ابن عباس رضی الله عنه روایت می‌کند که پیامبر ﷺ از روزه ماه رجب نهی کرد، قول صحیح این است که بر ابن عباس موقوف شده است، عطاء هم از پیامبر ﷺ به صورت مرسل آن را روایت کرده است.^۱

عبدالرزق در کتاب خود از داود بن قیس از زید بن أسلم روایت می‌کند که برای پیامبر ﷺ بیان شد که طایفه‌ای ماه رجب را روزه می‌گیرند، پیامبر ﷺ فرمود: پس چرا از ماه شعبان غافلند؟^۲

ابن رجب دوباره می‌فرماید: ابن عمر و ابن عباس نظرشان بر این است که چند روزی از ماه رجب افطار شود.

انس و سعید بن جبیر آن را مکروه می‌دانند.

۱- رواه ابن ماجه فی سننه، (۵۵۵/۱)، حدیث شماره (۱۷۴۴)، البوصیری در زوائد ابن ماجه می‌گوید، رجال این سند مورد اطمینان هستند.

۲- رواه عبدالرزق فی مصنفه، (۲۹۲/۴)، حدیث شماره (۷۸۵۸) و رواه ابن ابی شیبیه فی مصنفه،

تخصیص ماه رجب برای روزه و عبادت بدعت است

یحیی بن سعید الأنصاری و امام احمد - رحمه الله - روزه تمام ماه رجب را مکروه می دانستند، یک یا دو روز را از آن افطار می کردند، این نظریه از ابن عمر و ابن عباس هم حکایت شده است.

امام شافعی - رحمه الله - در قول قدیم خود می فرماید: مکروه می دانم که فردی یک ماه پشت سر هم و تماماً بطور کامل مثل ماه رمضان روزه بگیرد، و به حدیث عایشه - رضی الله عنها - استدلال می کند که می فرماید: «ما رأیت رسول الله ﷺ استکمل شهراً قط إلا رمضان»^۱.

«پیامبر ﷺ را ندیده‌ام که ماهی را بطور کامل روزه بگیرد به جز ماه رمضان»

و گفت: اختصاص روزی از روزها نیز به همین صورت است، و فرمود به این دلیل آن را مکروه می دانم تا فرد جاهل به آن تأسی نکند و گمان برد که واجب است، و اگر آن را انجام داد کار خوب و نیکویی است، و کراهیت اختصاص ماه رجب به این صورت از بین می رود که ماه دیگری را با آن روزه بگیرد، که به نظر بعضی از اصحاب ما (حنابله) روزه ماه‌های حرام سنت است، یا اینکه رجب و شعبان را روزه بگیرد، همچنانکه گذشت ابن عمر - رضی الله عنهما - و دیگران روزه ماه‌های حرام را جایز دانسته‌اند.

و آنچه از امام احمد به طور قطع بیان شده این است که روزه تمام ماه رجب جایز نیست مگر اینکه فرد تمام سال را روزه بگیرد.^۲

۱- رواه البخاری فی صحیحہ المطبوع مع فتح الباری، (۲۱۳/۴)، حدیث شماره (۱۹۶۹) و مسلم،

کتاب الصوم، حدیث (۱۱۵۶)

۲- به کتاب المغنی، (۱۶۷/۳) مراجعه شود.

تخصیص ماه رجب برای روزه و عبادت بدعت است

از ابن عمر - رضی الله عنهما - روایت شده است: به او اطلاع داده شد که قومی قول او را رد کرده‌اند که گفته است روزه ماه رجب حرام است، در جواب گفت: پس کسی که تمام سال را روزه بگیرد باید چه کار کند؟^۱

این روایت دلیل است برای اینکه روزه تمام ماه رجب درست نیست مگر اینکه تمام سال روزه گرفته شود.

یوسف بن عطیه از هشام بن حسان از ابن سیرین از عایشه - رضی الله عنها - روایت می‌کند که پیامبر ﷺ بعد از ماه رمضان به جز ماه رجب و شعبان روزه نگرفته است،^۲ و یوسف جداً ضعیف می‌باشد.^۳

ابن قیم جوزی در مورد روزه‌های پیامبر ﷺ می‌فرماید: پیامبر ﷺ پشت سر هم سه ماه رجب، شعبان و رمضان را روزه نگرفته است، همچنان که بعضی از مردم این کار را انجام می‌دهند، و بطور کامل ماه رجب را هم هیچ وقت روزه نگرفته است، و روزه آن را نیز مستحب ندانسته‌اند، بلکه ابن ماجه نهی از آن را روایت کرده است.^۴

ابوشامه می‌گوید: شیخ ابوالخطاب در کتاب «أداء ما وجب من وضع الوضاعین فی رجب» از مؤتمن بن احمد الساجی الحافظ روایت می‌کند که می‌گوید: شیخ و عالم

۱- رواه الإمام أحمد فی مسنده، (۲۶/۱) و مسلم فی صحیحه کتاب اللباس، حدیث (۲۰۶۹)

۲- ابن حجر در تبیین العجب، ص (۱۲) می‌گوید این حدیث دروغ است چون یوسف بن عطیه در سند آن وجود دارد و او بسیار ضعیف است.

۳- به لطائف المعارف، ص (۱۲۴-۱۲۵) مراجعه شود.

۴- به زاد المعاد، (۶۴/۲) مراجعه شود.

تخصیص ماه رجب برای روزه و عبادت بدعت است

خراسان^۱ امام عبدالله انصاری ماه رجب روزه نمی‌گرفت و از آن نهی می‌کرد و می‌گفت: آنچه در مورد فضایل و بزرگی ماه رجب و روزه آن وارد شده هیچ کدام صحیح نمی‌باشد و پیامبر ﷺ آنها را نفرموده است، بلکه مکروه بودن آن از جماعتی از صحابه‌ها روایت شده است، از جمله ابوبکر و عمر - رضی الله عنهما - و عمر فاروق رضی الله عنه روزه‌داران را دستور می‌داد که غذا بخورند و افطار نمایند.

فاکهی در کتاب خود به نام مکه این مطلب را روایت می‌کند، امام ابوعثمان سعیدبن منصور الخراسانی می‌گوید: سفیان از مسعر از وبره از خرشه بن الحر روایت می‌کند که عمر بن الخطاب رضی الله عنه آن دسته از مردانی که در ماه رجب دست از غذا می‌کشیدند و روزه می‌گرفتند دست آنها را می‌زد تا هنگامی که دست برای غذا دراز می‌کردند و افطار می‌نمودند، و می‌فرمود: این ماهی است که اهل جاهلیت آن را تعظیم می‌کردند.^۲ در آخر می‌گوید اجماع بر عدالت راویان این روایت وجود دارد.

روزه سپر آتش جهنم است، انجام خوب‌ترین کار است، عملی نیکو می‌باشد، البته نه به خاطر فضل روزه این ماه، گفت: اگر گفته شود آیا این انجام کار خیر نیست؟ گفته شد کار خیر آن است که از طرف پیامبر ﷺ بیان و مشروع شده باشد، هر گاه دانستیم که آن کار دروغ است از مشروعیت خارج می‌شود، و معلوم است که تعظیم

۱- خراسان سرزمینی وسیع می‌باشد ابتدای آن عراق و آخر آن از جانب هند طخارستان، غزنه، سیستان و کرمان است که جزو آن نیستند اما اطراف حدود آن می‌باشند، مهم‌ترین شهرهای آن نیشابور، هرات، مرو، بلخ، طالقان، نسا، سرخس و ایبورد است، در زمان حضرت عثمان فتح شد. به معجم البلدان، (۲/۳۵۰) مراجعه شود.

۲- به مصنف ابن ابی شیبه ۳/۱۰۲ مراجعه شود. علامه البانی بعد از ذکر سند این روایت می‌گوید: این سند صحیح است، به إرواء الغلیل، حدیث شماره: ۹۵۷ مراجعه شود.

تخصیص ماه رجب برای روزه و عبادت بدعت است

ماه رجب ضرر دارد و در زمان جاهلیت بود، همچنان که امیرالمؤمنین عمر بن خطاب رضی الله عنه کسانی را که روزه می گرفتند دستور می داد روزه اشان را افطار کنند و غذا بخورند، و مفسر و دانشمند قرآن ابن عباس روزه این ماه را مکروه می دانست.

فقیه و دانشمند قیروان، دانشمند و متخصص فروع زمان خود ابومحمد بن زید می گوید: ابن عباس روزه تمام ماه رجب را مکروه می دانست، تا جاهل فکر نکند که روزه آن واجب است.^۱

طرطوشی می گوید: روزه ماه رجب به سه صورت زیر مکروه است:

۱- هر زمان مسلمانان در هر سال این ماه را به روزه اختصاص دهند، مردم عوام و کسانی که نسبت به شریعت آگاهی ندارند چنین فکر می کنند که روزه آن مثل روزه ماه رمضان واجب است.

۲- یا اینکه طوری تصور شود که این روزه سنتی ثابت است و پیامبر صلی الله علیه و آله آن را به طور ویژه قرار داده است و بسان سنت های رواتب می باشد.

۳- تصور شود که روزه در این ماه از سایر ماه های دیگر ثوابش بیشتر و زیادتیر می باشد. مثل روزه روز عاشورا و یا مثل فضل نماز آخر شب است، پس از فضایل است نه از سنت ها و واجبات، و اگر از فضایل بود حتماً پیامبر صلی الله علیه و آله آن را بیان می کرد، و یا حداقل در طول عمر خود یک دفعه آن را انجام می داد مثل روزه روز عاشورا و یا مثل انجام نماز زمانی که یک سوم شب می گذشت.

پس زمانی که پیامبر صلی الله علیه و آله آن را انجام نداده، درست نیست که آن را از فضایل قرار دهیم، و به اتفاق علما نه واجب و نه سنت می باشد، پس نمی توانیم هیچ صورتی را بر آن قرار دهیم، پس روزه آن و دوام بر آن مکروه می باشد تا نزد عوام بعنوان واجب و یا

۱- به کتاب الباعث، ص (۴۸-۴۹) مراجعه شود.

تخصیص ماه رجب برای روزه و عبادت بدعت است

سنت تلقی نشود. و هر گاه شخصی دوست داشت روزه بگیرد و زمینه فراهم بود بصورتی که واجب و یا سنت محسوب نشود در این صورت اشکال ندارد.^۱

آنچه از کلام علمای سلف صالح گذشت برای ما روشن کرد که ماه رجب به روزه اختصاص نیافته، و اختصاص این ماه به روزه توسط اهل جاهلیت به خاطر تعظیم آن است و تعظیم ماه رجب تشبه به اهل جاهلیت است و هر کس به قوم و ملتی تشابه پیدا کند از آن قوم محسوب می‌شود. تخصیص ماه رجب به روزه بدعت است چون پیامبر ﷺ به آن دستور نداده و آن را عملاً انجام نداده است و خلفای راشدین، تابعین و سلف صالح آن را انجام نداده‌اند، و تمام روایت‌هایی که در مورد روزه آن آمده‌اند به اتفاق جمهور علما همگی موضوع و ساختگی هستند مگر تعداد کمی از آنها که خیلی ضعیف می‌باشند و برای استدلال صلاحیت ندارند.

از ابن عباس به طور صحیح روایت شده که از روزه این ماه نهی می‌کرد تا به عید و جشن تبدیل نشود.^۲

و همچنین در جای دیگر می‌فرماید: هرگز پیامبر ﷺ را ندیده و از او نشنیده‌ایم که روزه روزی و یا روزه ماهی را بر روز و یا ماه دیگری برتری دهد به جز روز عاشورا و ماه رمضان را، پس برای اختصاص روزه ماه رجب اصل و اساسی وجود ندارد والله اعلم.

اما تخصیص ماه رجب برای انجام عمره، ابن عمر - رضی الله عنهما - از پیامبر ﷺ روایت می‌کند که در ماه رجب عمره انجام داد، عایشه صدیقه - رضی الله عنها -

۱- به کتاب الحوادث و البدع، ص (۱۳۰-۱۳۱) مراجعه شود.

۲- عبدالرزاق در کتاب خود روایت کرده، (۴/۲۹۲) ابن حجر می‌گوید: این سند صحیح است، به

تبیین العجب، ص (۳۵) مراجعه شود.

تخصیص ماه رجب برای روزه و عبادت بدعت است

آن را انکار و رد کرد در حالی که ابن عمر آن را شنید ولی سکوت کرد و هیچ دفاعی نکرد.^۱

عمر بن خطاب رضی الله عنه و غیر او عمره را در ماه رجب مستحب و نیکو می دانستند، و عایشه و ابن عمر هم عمره را در ماه رجب انجام می دادند.

ابن سیرین از سلف نقل می کند که عمره را در ماه رجب انجام می دادند، در واقع خوب ترین و بهترین شیوه حج آن است که حج تمتع در یک سفر و عمره در سفر دیگر یعنی بطور جداگانه و در غیر ماه های حج صورت گیرد، که این کار از اتمام حج و عمره بطور جداگانه رأی جمهور صحابه مثل عمر، عثمان، علی و غیر آنها می باشد.^۲

کلام ابن رجب - رحمه الله - بر این مطلب دلالت دارد که عمره در ماه رجب مستحب است، و عمر فاروق رضی الله عنه نیز عمره را در ماه رجب انجام داده و مستحب دانسته است، عایشه و ابن عمر - رضی الله عنهما - نیز آن را انجام داده اند، این قول اول است.

بیهقی در سنن خود از سعید بن مسیب روایت می کند که عایشه - رضی الله عنها - در آخر ذی الحجه از روستای جحفه^۳ عمره را انجام می داد، و از مدینه در ماه رجب

عمره را انجام می داد و از ذوالحلیفه^۱ لیک و تسبیح را شروع می کرد.

۱- رواه البخاری، (۱۹۹/۲)، کتاب عمره باب ۳، صحیح مسلم، کتاب حج، حدیث شماره (۱۲۵۵)

۲- به کتاب لطائف المعارف، ص (۱۲۵-۱۲۶) مراجعه شود.

۳- الجحفه روستای بزرگی و دارای منبر بود، در سر راه مدینه به مکه می باشد، میقات اهل مصر و شام است به شرطی که از راه مدینه نیابند، نام آن مهیعه بود به خاطر سیل آن را جحفه نامیدند، که بعداً خراب شد، به معجم البلدان، ص (۱۱۱/۲) مراجعه شود.

تخصیص ماه رجب برای روزه و عبادت بدعت است

قول دوم:

اختصاص ماه رجب برای انجام حج عمره اصل و اساسی ندارد، ابن العطار می‌گوید: آنچه از اهل مکه - خداوند شرف و بزرگی آنها را زیاد کند - به من رسیده این است که اکثر آنها به انجام عمره در ماه رجب عادات گرفته‌اند، که هیچ اصل و اساسی را برای آن نمی‌دانم، بلکه در حدیثی از پیامبر ﷺ آمده و ثابت است که می‌فرماید: (عمره^۱ فی رمضان تعدل حجاً^۲)^۳ انجام یک عمره در ماه رمضان مثل انجام یک حج تمتع می‌باشد و به اندازه آن اجر و ثواب دارد.

شیخ محمد بن ابراهیم آل‌الشیخ بیان می‌کند که علما، اختصاص ماه رجب را برای انجام عمره‌های زیاد مکروه می‌دانند.^۴

آنچه که من آن را ترجیح می‌دهم - والله اعلم - اختصاص ماه رجب برای انجام عمره اصل و اساسی ندارد، چون هیچ دلیل شرعی وجود ندارد، با اینکه ثابت شده که پیامبر ﷺ هیچ وقت در ماه رجب عمره را انجام نداده است.

اگر چنانچه برای تخصیص ماه رجب برای عمره فضل و اجری بود حتماً پیامبر ﷺ امت خود را راهنمایی می‌کرد - و خود ایشان هم بر آن حریص بود - همانطور که

۱- روستایی است که بین آن و مدینه شش یا هفت میل فاصله بوده، میقات اهل مدینه است، به معجم البلدان (۲۹۵/۲ - ۲۹۶) مراجعه شود، و این روایت را بیهقی در سنن خود، (۳۴۴/۴)، کتاب حج با سند حسن روایت نموده است، به تقریب التهذیب، (۲/۳۴۳) مراجعه شود.

۲- رواه البخاری فی صحیحہ المطبوع مع فتح الباری، (۳/۶۰۳)، حدیث شماره (۱۷۸۲) و مسلم فی صحیحہ، کتاب حج، حدیث شماره (۱۲۵۶)

۳- به مساجله ی عز بن عبدالسلام و ابن‌الصلاح در باره ی صلاة الرغائب ص: ۵۶ مراجعه شود.

۴- به مجموع فتاوی شیخ محمد بن ابراهیم آل‌الشیخ (۶/۱۳۱) مراجعه شود.

تخصیص ماه رجب برای روزه و عبادت بدعت است

امت خود را برای فضل عمره در ماه رمضان و امثال آن ارشاد کرده است. اما آنچه که نقل شده که عمر ابن الخطاب عمره را در ماه رجب مستحب دانسته است سند صحیح آن را پیدا نکرده‌ایم.

و اما آنچه که ابن سیرین از علمای سلف نقل می‌کند که آنها آن را انجام می‌دادند، این کار دلیل بر اختصاص ماه رجب برای عمره نمی‌شود، چون هدف آنها - والله اعلم - اختصاص ماه رجب برای عمره نبوده است، بلکه قصد و هدف آنها - والله اعلم - انجام حج در یک سفر و عمره در سفر دیگری بوده است، آن هم به خاطر رغبت و شوق برای اتمام حج و عمره‌ای است که به آن دستور داده شده اند، همانطور که ابن رجب در میان سخن خود از نقل ابن سیرین از علمای سلف آن را بیان می‌کند و توضیح می‌دهد.

و اما روایت بیهقی از عایشه - رضی الله عنها - که عمره را در ذی الحجه و رجب انجام می‌داد، جواب این است که: این بر عایشه موقوف می‌شود و کار اوست، و احتمال دارد این فعل عایشه - رضی الله عنها - جمع و توافقی باشد میان سنت بودن انجام عمره در ماه‌های حرام همانطور که پیامبر ﷺ آن را انجام داد و میان فضل انجام حج تمتع در یک سفر و عمره در سفر دیگر بطور جداگانه، اگر در تخصیص ماه رجب برای عمره فضل و بزرگی وجود داشت و یا امتیازی بود عایشه - رضی الله عنها - آن را بیان می‌کرد، فضل و خیر در پیروی از پیامبر ﷺ است که هیچ وقت در ماه رجب عمره را انجام نداده اند والله اعلم. ابوشامه می‌گوید: درست نیست که عبادات را به اوقات و زمان‌هایی اختصاص دهیم که شریعت آنها را تعیین نکرده است، بلکه تمام کارهای خیر و نیکو در تمام زمان‌ها اجازه داده شده‌اند، بعضی بر بعضی دیگری برتری ندارند، مگر اینکه شریعت آن را برتری داده باشد و یا آن را به نوعی از عبادت اختصاص داده باشد، اگر چنین بود فقط آن عبادت با آن فضیلت اختصاص پیدا می‌کند نه غیر آن،

تخصیص ماه رجب برای روزه و عبادت بدعت است

مثل روزه روز عرفه و عاشورا، و نماز وسط شب، عمره در رمضان. و از زمان‌هایی که شریعت اعمال خیر را در آنها برتری و تفضیل داده است مثل: ده روزه اول ذی‌الحجه، لیلة القدر که از هزار ماه بهتر است، هر عملی در آن شب از عمل و کار در هزار ماه بهتر است که در آن لیلة القدر وجود ندارد، و خلاصه مکلفین مقام و اجازه تخصیص را ندارند بلکه این مقام و اجازه مخصوص شارع - خدا و رسول ﷺ او - می‌باشد. ^۱ والله اعلم.

۱- به الباعث، ص: ۴۸ مراجعه شود.